

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență privind instituirea unor măsuri de sprijin în vederea aplicării prevederilor Legii nr.226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie, pentru perioada rămasă din sezonul rece noiembrie 2023 - martie 2024

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: Inițiativa Ministerului Muncii și Solidarității Sociale

2.2. Descrierea situației actuale

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene și, respectiv, Legea nr.360/2023 privind sistemul public de pensii, s-a reglementat pe de-o parte majorarea cu 5% a salariilor de bază pentru personalul plătit din fonduri publice față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023, iar pe de altă parte majorarea cu 13,8% a punctului de pensie.

Potrivit prevederilor Legii nr.226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie, cu modificările ulterioare, drepturile de ajutor pentru încălzirea locuinței și de supliment pentru energie pentru sezonul rece noiembrie 2023 – martie 2024 au fost stabilite din luna octombrie 2023.

În contextul dat, majorările de venituri au determinat modificări în acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței și a suplimentului pentru energie, conducând pentru o parte din actualii beneficiari ai acestor drepturi la încetarea dreptului sau acordarea unor cuantumuri mai mici decât cele primite anterior și crearea de debite ce trebuie recuperate.

O mare parte a beneficiarilor de ajutor pentru încălzire și a suplimentului pentru energie fac parte din categoria pensionarilor și a familiilor cu copii, aceștia fiind cei mai afectați în condițiile în care nu vor mai putea beneficia de aceste măsuri de protecție.

Majorările acordate pot conduce la un rezultat negativ care să accentueze riscul de sărăcie a categoriilor vulnerabile, luând în considerare faptul că limitele maxime ale veniturilor până la care se acordă ajutorul pentru încălzirea locuinței și suplimentul pentru energie sunt de 1.386 lei/persoană în cazul familiilor și 2.053 lei în cazul persoanelor singure, aceste persoane fiind obligate atât la plata integrală a facturilor de energie termică, energie electrică, gaze naturale sau la achiziția combustibilului pentru încălzirea locuinței, cât și la plata debitelor ce vor fi constituite, diminuând considerabil veniturile persoanei/gospodăriei.

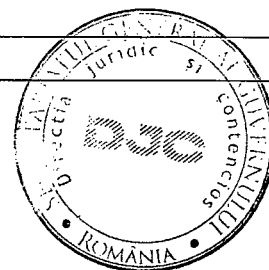
De asemenea, se ține cont și de faptul că de la data de 1 ianuarie 2024 au intrat în vigoare prevederile Legii nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune, cu modificările și completările ulterioare, prin care se reglementează unele condiții diferite față de cele prevăzute pentru ajutorul social acordat în baza Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare și care au impact asupra acordării ajutorului pentru încălzirea locuinței și a suplimentului pentru energie, fiind condiții comune pentru acordarea celor două tipuri de beneficii de asistență socială.

Luând în considerare faptul că în această perioadă se reevaluează la nivelul autorităților locale peste 200.000 de drepturi de ajutor social și alocație pentru susținerea familiei ce vor fi înlocuite de noul beneficiu denumit venit minim de incluziune, la nivelul autorităților administrației publice locale personalul, al cărui număr este destul de redus, este supraîncărcat cu activități și atribuții fiind în imposibilitatea de a reevalua peste 700.000 de drepturi de ajutor pentru încălzirea locuinței și supliment pentru energie.

Pe cale de consecință, sunt necesare reglementări care să țină cont de nevoia reducerii sărăciei energetice pentru cele peste 800.000 de gospodării care beneficiază în prezent de ajutor pentru încălzirea locuinței, pe toate cele 4 sisteme de încălzire a locuinței, și pentru care, în contextul majorărilor de pensii și salarii, ar fi necesară revizuirea cuantumului, precum și a dreptului la suplimentul pentru energie, emiterea de noi dispoziții, rectificarea situațiilor centralizatoare transmise deja asociațiilor de proprietari/locatari și furnizorilor de energie termică, gaze naturale și energie electrică. De asemenea, se produc disfuncționalități la nivelul asociațiilor de proprietari/locatari, care vor fi în situația de a recalcula contravaloarea consumului ce revine fiecărui proprietar/locatar și de a stabili în sarcina acestora cheltuieli suplimentare, precum și la nivelul furnizorilor de energie termică, gaze naturale și energie electrică, aceștia din urmă fiind în situația de a întârzia emiterea facturilor prin refacerea tuturor documentelor aferente acestei perioade.

Asigurarea acordării, în continuare a acestor drepturi pentru gospodăriile care deja au primit sumele aferente ajutorului de încălzire, în special cele care utilizează combustibili solizi și petrolieri și care reprezintă peste 600.000 de gospodării vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată

2.3. Schimbări preconizate

Prin proiectul de ordonanță de urgență se reglementează asigurarea măsurilor de protecție socială în perioada sezonului rece noiembrie 2023 - martie 2024, pentru categoriile vulnerabile ale populației ale căror drepturi de pensie sau alte indemnizații sau ale căror venituri au fost majorate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr.115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, precum și a Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, față de nivelul celor care au stat la baza acordării dreptului la ajutorul pentru încălzirea locuinței, respectiv a suplimentului pentru energie, prin exceptarea acestor majorări de la a fi luate în calcul pentru perioada rămasă din sezonul rece și, respectiv, prin scutirea eventualelor debite care au fost stabilite din acest motiv, în condițiile prevăzute de Legea nr.226/2021 privind măsurile de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie. Astfel, pentru situația în care au fost stabilite debite, acestea se vor scuti la plată prin emiterea unei noi decizii a directorului executiv al agenției pentru plăți și inspecție socială.

2.4. Alte informații*)

Elementele care vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată sunt reprezentate de:

- ca urmare a majorării drepturilor de pensie, precum și ale drepturilor salariale începând cu data de 1 ianuarie 2024, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene și Legii nr.360/2023 privind sistemul public de pensii, o parte din drepturile acordate beneficiarilor de ajutor pentru încălzire și supliment pentru energie care fac parte din categoria pensionarilor, dar și a salariaților, au fost afectate prin încadrarea în alt interval de venituri sau chiar încetarea plății acestor ajutoare,

- Întrucât majorarea cu 13,8% a punctului de pensie, respectiv cu 5% a salariilor de bază pentru personalul plătit din fonduri publice, față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023, determină modificări în acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței și a suplimentului pentru energie, conducând, pentru o parte din actualii beneficiari ai acestor drepturi, la încetarea dreptului sau la acordarea unor cuantumuri mai mici decât cele primite anterior, precum și la crearea de debite ce trebuie recuperate,

- Dat fiind faptul că majorările acordate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2023 și Legea nr.360/2023 pot conduce la un rezultat negativ care să accentueze riscul de sărăcie a categoriilor de beneficiari ai ajutorului pentru încălzirea locuinței și ai suplimentului pentru energie, întrucât limitele maxime ale veniturilor până la care se acordă aceste beneficii sunt 1.386 lei/persoană în cazul familiilor și 2.053 lei în cazul persoanelor singure,

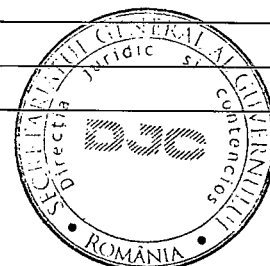
- Luând în considerare că aceste categorii de beneficiari ar putea fi obligate atât la plata integrală a facturilor de energie termică, energie electrică, gaze naturale sau la achiziția

4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri Se va menționa natura acestora	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli Se va menționa natura acestora	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/ minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-

4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
<p>4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată.</p> <p>Nu este cazul</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p> <p>Nu este cazul</p>						
<p>4.8. Alte informații: Având în vedere că în bugetul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale sumele cu destinație de ajutor pentru încălzirea locuinței și supliment pentru energie au fost fundamentate fără luarea în calcul a potențialelor măsuri de creștere a veniturilor populației, prin adoptarea acestei reglementări nu se va înregistra impact bugetar.</p> <p>Potrivit prevederilor art. 7 alin.(2) și (3) din Legea nr.226/2021, nivelul veniturilor până la care se acordă aceste drepturi și valorile de referință se pot actualiza prin hotărâre a Guvernului. Această soluție legislativă, însă ar fi condus la creșteri ale cheltuielilor bugetare atât prin menținerea în plată a beneficiarilor pentru care drepturile au fost stabilite anterior, dar și includerea altor beneficiari și majorarea numărului acestora.</p>						
<p>Secțiunea a 5-a</p> <p><i>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</i></p>						
<p>5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ</p> <p>Nu este cazul</p>						
<p>5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul</p>						
<p>5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Nu este cazul</p>						
<p>5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE Nu este cazul</p>						
<p>5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul</p>						
<p>5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul</p>						
<p>5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate</p> <p>Nu este cazul</p>						
<p>5.6. Alte informații Nu este cazul</p>						

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Prezentul act normativ respectă prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

I. Structurile asociative consultate:

1. UNIUNEA NAȚIONALĂ A CONSILIILOR JUDEȚENE DIN ROMÂNIA;
2. ASOCIAȚIA MUNICIPIILOR DIN ROMÂNIA;
3. ASOCIAȚIA ORAȘELOR DIN ROMÂNIA;
4. ASOCIAȚIA COMUNELOR DIN ROMÂNIA;

II. Data transmiterii în consultare: 12.02.2024

III. Data primirii punctelor de vedere din partea structurilor asociative: 16.02.2024
-răspuns UNCJR nr. 1478/16.02.2024 - fără observații.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul actului normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr.170/2024 și de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 1402/2024

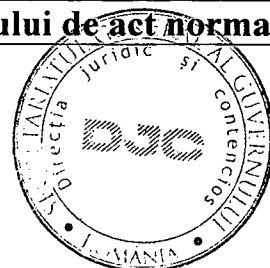
6.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009.

Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, în data de 12.02.2024.

Prezentul act normativ se încadrează în prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată întrucât majorările de venituri din pensii și salarii, precum și intrarea în vigoare a noilor criterii de evaluare a veniturilor și a bunurilor ce stau la baza acordării ajutorului pentru încălzire și a suplimentului de energie:

- Pot afecta limitele maxime ale veniturilor până la care se acordă ajutorul pentru încălzirea locuinței și suplimentul pentru energie (1.386 lei/persoană în cazul familiilor și 2.053 lei în cazul persoanelor singure)
- pot conduce la un rezultat negativ care să accentueze riscul de sărăcie a categoriilor vulnerabile, diminuând considerabil veniturile persoanei/gospodăriei, beneficiarii VMI putând fi obligați atât la plata integrală a facturilor de energie termică, energie electrică, gaze naturale sau la achiziția combustibilului pentru încălzirea locuinței, cât și la plata debitelor ce vor fi constituite;

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ –

8.2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind instituirea unor măsuri de sprijin în vederea aplicării prevederilor Legii nr.226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie, pentru perioada rămasă din sezonul rece noiembrie 2023 - martie 2024, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

~~PRIM-MINISTRU~~

ION-MARCEL CIOLACU

